

Po druhé světové válce došlo ve světě k zásadním mocenskopolitickým změnám a společnost řady zemí zaznamenala výrazný myšlenkový posun doleva, což se odrazilo v jejich hospodářské politice zejména podstatným zvýšením role státu. Posílení Sovětského svazu a vznik lidově demokratických republik pak vyústili v bipolární rozdělení světa na Východ - Západ.

Poválečná československá společnost, traumatizovaná vzpomínkami na velkou hospodářskou krizi a události následující po září 1938, zaznamenala výraznou radikalizaci a podstatně v ní zesílilo levicové smýšlení. Požadavek širokých společenských změn, jež by zabránily opakování předválečného vývoje vedoucího k rozbití republiky, se setkával s širokou veřejnou podporou, i když samozřejmě existovaly rozdílné názory na jeho realizaci. Mezi prostředky, kterými byl utvářen hospodářský a sociální systém obnovené republiky, patřilo vedle důsledného provedení pozemkové reformy, plánování či přeorientování partnerských vztahů na Sovětský svaz také znárodnění velkého a klíčového průmyslu a konfiskace majetku Němců, Maďarů, zrádců a kolaborantů. V podstatě se jednalo o řadu opatření, jež měla přetvořit stávající uspořádání společnosti. Nový sociální řád se obhajoval potřebou povznést široké vrstvy obyvatelstva.